RĂZBOIUL FARĂ DE DUMINICI

Fidel Galaicu
și Mihai Călin la Cosnița

CRONICĂ

Duminicile sînt zile de odihnă pentru orășeni, nu însă și pentru țărani. Cu atît mai mult cu cît pentru cei afalți la război - pentru dînșii duminica e zi grea, "de muncă"...

La 29 martie, în urma luptelor, numărul victiilor omenești a scăzut cu încă două. Au fost uciși un polițist și un civil. Alți patru oameni au fost răniți. Acestea sînt pierderile de partea noastră. D-nul locotenent-colonel Lis ne comunică: polițistul Vitalie Păvăluc și-a pierdut viața în tranșee, în urma unui atac cu rachete antigrindină lansate de separatiști.

Pozițiile din sectorul Pogrebnea-Doroțcaia au fost întărite cu tehnică și forță vie.

ÎN PREAJMA LINIEI DE FOC

La momentul vizitei noastre, noțiunea "linie de foc" e ceva convențional, fiindcă, potrivit ordinului, poliția nu poate deschide foc decît pentru a se apăra. La sediul batalioanelor speciale de poliție nr.1 și nr.6 ale municipiului Chișinău domnește o atmosferă obișnuită de răgaz între lupte. Unii își curată armele, alții încearcă să aștipească... Un grup de polițiști operează cu bani. Curiozitatea noastră e satisfăcută de-un răspuns amar: punem mînă de la mînă, adunăm bani pentru înmormîntarea camaradului nostru de arme, Vitalie Păvăluc. Avea doar ceva mai mult de douăzeci de ani...

Sîntem întrebați care sînt efectele stării excepționale la Chișinău și în republică. Dar mai ales așteaptă un răspuns laconic la o întrebare la fel de laconică: ce trebuie să însemne stare excepționlă? Este destul de clară poziția puterii de la Chișinău? Se va da ordin să mergem înainte? Nu de alta, dar cu ploile și ninsorile ăstea, avem impresia că sîntem la călcat lut... Dacă metodele pașnice sînt epuizate, atunci?..

Dar tocmai aici nu putem răspunde nimic concret, pentru că nu am putut desprinde nimic din conferința de presă, ținută în ajun la Guvern.

Și tot din discuția în jurul focului: care e poziția Armatei 14? Facem referință la cele relatate în cadrul conferinței de presă de N.Chirtoacă, consilier în probleme militare al Președintelui Moldovei: majoritatea ofițerilor, domiciliați la Tiraspol, rămîn pînă la urmă ostili cursului spre integralitatea Moldovei. Și aici reproducem o replică pe care încă n-am auzit-o nici în cercurile politice de la Chișinău: Dacă Armata 14 dorește să rămînă neutră într-un război politic, de ce nu s-ar organiza o întîlnire între ofițerii din Tiraspol și din Chișinău? Că ultimii își dau seama mai bine de consecințele unei posibile rezolvări militare a confruntării Tiraspol - Chișinău.

ȘI IARĂȘI...

...xenuns: nu sîntem

COMUNICAT

al Grupului de coordonare, control și informare al Guvernului Republicii Moldova

În ziua de 30 martie a.c. a avut loc ședința ordinară a Consiliului Suprem de Securitate al Republicii Moldova. În cadrul ei a fost analizată evoluția situației determinate de decretarea stării excepționale pe teritoriul Republicii Moldova, au fost stabilite măsurile operative și de perspectivă pe care urmează să le întreprindă executivul.

S-a menționat că marea majoritate a populației încuviințează instituirea regimului stării excepționale, urmărește cu îngrijorare evoluția evenimentelor, se pronunță pentru măsuri cumpătate și consecvente vizînd asigurarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile Decretului Președintelui Republicii Moldova și Legii "Cu privire la regimul juridic al stării excepționale și la formele speciale de guvernare în Republica Moldova" s-a procedat la exercitarea controlului traficului rutier, s-a asigurat paza celor mai importante obiective ale economiei naționale, de asemenea, este inspectată activitatea organelor puterii locale.

În zona conflictului, din vina și inițiativa liderilor separatismului, se întreprind noi acte de violență contra populației civile. În sectorul satelor Lopatna și Jura de Sus raionul Orhei în noaptea din 29 spre 30 martie a avut loc o tentativă de diversiune din partea a circa 30 de cazaci.

Formațiunile paramilitare smirnoviste au săvîrșit duminică acte de molestare a unor pasageri care se deplasau cu autobuzele din Tighina în diferite direcții. În noaptea spre 30 martie a fost atacat satul Cosnița (raionul Dubăsari) cu ti-

DECRETUL

Președintelui Republicii Moldova, dl Mircea Snegur

Cu privire la decretarea stării excepționale pe întreg teritoriul Republicii Moldova

De mai bine de doi ani poporul iubitor de pace al Moldovei este supus batjocurilor și umilirilor, drepturile și interesele lui legitime sînt încălcate de diferiți aventurieri, care și-au părăsit patria și au venit în republica noastră în căutarea fericirii. Fiind sprijiniți din afară, dînd dovadă de o impertinență, cum rar poate fi întîlnită în istorie, ei au creat în partea de pe malul sting al Nistrului din Moldova un pseudostat și, înarmîndu-se pînă în dinți cu cel mai modern armament al Armatei Sovietice, s-au ridicat acum în apărarea lui împotriva pericolului de ei înșiși inventat din partea populației băștinașe - cetățeni de diferite naționalități, care de-a lungul secolelor au trăit în pace și înțelegere.

(Urmare în pag. 2)

APELUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA, DL MIRCEA SNEGUR, către poporul Moldovei

Onorați compatrioți!

Povara bunătății noastre apasă greu de tot, amenințînd, poate mai mult ca oricînd, să ne strivească. E al treilea an de cînd o mînă de străini obraznici pînă la culme, făcînd bloc fariseic cu vînzătorii de neam, ne hărțuiesc fără încetare în propria casă. Neliniștea, nesiguranța în ziua de mîine, teama pentru viața aproapelui și a fiecăruia dintre noi ne pasc mereu, ajungînd de acum să ne țintească direct din țeava armei. E capătul răbdării, cît de caracteristică n-ar fi poporului nostru iubitor de pace această bună calitate umană.

Dumnezeu mi-e martor: nu am vrut niciodată vărsare de sînge, am respins întotdeauna ideea confruntării directe, potolînd cum am putut orice încercare de violență pe pămîntul Moldovei. Înțeleg, dragi compatrioți, că acum, cînd orice oră poate spori pierderile de vieți omenești nevinovate, fiecare dintre Dumneavoastră este în drept să aștepte de la conducerea statului nu atît apeluri, cît decizii și acțiuni care ar dezlega odată și pentru totdeauna acest nod încîlcit al vremii.

(Urmare în pag. 2)

APEL AL MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE CĂTRE CETĂȚENII REPUBLICII MOLDOVA

Printr-un Decret al Președintelui Republicii ... teritoriul statului, începînd

CITATUL ZILEI

(Domnul Iliescu despre situația din Republica Moldova)

Într-o apariție televizată în cadrul emisiunii de actualități din seara zilei de 29 martie, președintele Ion Iliescu a arătat că România urmărește cu îngrijorare desfășurarea actualelor evenimente din Republica Moldova, aflîndu-se într-o legătură permanentă cu conducerea de la Chișinău. Domnia sa a apreciat prezența cazacilor înarmați în zonă ca fiind deosebit de gravă, aceasta amplificînd și mai mult tensiunea din rîndul populației și încălcînd în mod flagrant suveranitatea Republicii Moldova.

Solicitat să comenteze poziția României față de evenimentele din Republica Moldova, domnul Iliescu a dezavuat informațiile greșite, aluziile care se fac cu privire la implicarea militară a României în acest conflict.

Referindu-se la consultările avute la București cu membri ai guvernului, conducerea parlamentului și lideri ai partidelor politice din țară, președintele României a subliniat, din nou, disponibilitatea țării de a sprijini în continuare eforturile conducerii Republicii Moldova pentru depășirea acestei stări conflictuale și respectarea dorinței și voinței poporului din această republică.

Trebuie să ne învățăm să privim lucrurile nu numai din optica Bucureștiului, ci și a Chișinăului: populația Republicii Moldova trebuie să soluționeze potrivit voinței sale problemele apărute în acest moment, a subliniat, de asemenea,

DECLARAȚIA PREȘEDINTELUI FRONTULUI POPULAR CREȘTIN-DEMOCRAT

Stimați compatrioți,

Ținînd seama de agravarea continuă a conflictului provocat și susținut de forțele imperiale din afara și din interiorul Republicii Moldova, care au dezlănțuit un război împotriva populației pașnice din estul republicii, ce s-a soldat cu zeci de morți și răniți precum și de Decretul Președintelui Republicii privind instituirea stării excepționale, consider necesar să fac următoarea declarație:

Politica de conciliere unilaterală nu a îndreptățit speranțele optimiste ale autorităților republicii, forțele separatiste încălcînd în mod sistematic acordurile de încetare a focului și nedorind să poarte un dialog constructiv în vederea reinstaurării legalității constituționale în această zonă a republicii.

(Urmare în pag. 2)

TELEGRAMĂ

Guvernul Moldovei a adresat comitetelor excepționale speciale raionale și orășenești o telegramă în care se arată că, în legătură cu decretarea stării excepționale în republică, toate ziarele raionale și orășenești trec în supunerea comitetelor excepționale speciale și urmează să publice toate materialele oficiale pregătite de organele republicane corespunzătoare.

În perioada stării excepționale un exemplar al ziarelor se va expedia sistematic pe adresa Cancelariei de Stat a Republicii Moldova.

Moldova-pres

ȘI ÎN COMRAT E STARE EXCEPȚIONALĂ

Luni, 30 martie, am încercat să contactez oficialitățile de la Comrat, inclusiv pe acele autoproclamate. Mi s-a răspuns că sînt convocați într-o ședință cu ușile închise. În cadrul ei guvernul așanumitei republici găgăuze a discutat situația social-politică de ultimă oră.

Pe la ora 12 am întreținut un scurt dialog cu Pavel Pertsniov, șeful direcției administrative a executivului raional Comrat, care ne-a comunicat că situația în zonă e calmă, că Decretul Președintelui Mircea Snegur cu privire la starea excepțională se traduce în viață, creîndu-se și un comitet din 11 persoane. Obiectivele de importanță strategică sînt luate sub pază, a adăugat P.Pertsniov.

Anatol CRISTEA

Știri din Ucraina

RUH - CONGRESUL AL III-lea: COMPROMISUL SALVATOR

*** Trei conducători ai unei mișcări ce nu s-a transformat în partid**
*** Opoziția ucraineană sprijină statalitatea Republicii Ucrainene.**
Ei nu au cu cine se uni, doar de cine se separa

Kiev. Lucrările Congresului Mișcării populare din Ucraina, RUH, au constituit un eveniment ce a salvat unitatea internă a mișcării, supusă unor forțe centrifuge: o parte pro-partid și o altă pro-mișcare politică. Soluția de compromis a constituit-o alegerea a trei

Moldova «Cu privire la regimul juridic al stării excepționale și formelor speciale de administrare în Republica Moldova», hotărăsc:

1. Se decretează pe întreg teritoriul Republicii Moldova starea excepțională.

2. Se instituie conducerea directă a republicii de către Președintele Republicii

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova.

or.Chișinău,
28 martie 1992.

DECLARAȚIA

PREȘEDINTELUI FRONTULUI POPULAR CREȘTIN-DEMOCRAT

(Sfîrșit. Înc. în pag. 1)

Am sperat că recentul ultimatum al Guvernului va fi sprijinit de niște măsuri hotărîte, în stare să pună capăt fărădelegilor și să asigure securitatea populației pașnice din Transnistria. Întreaga opinie publică era în așteptarea unor acțiuni energice care însă nu au urmat.

Din Decretul Președintelui Republicii Moldova privind instituirea stării de urgență, precum și din apelul Domniei sale am înțeles că și conducerea republicii s-a convins în sfîrșit de necesitatea întreprinderii unor măsuri hotărîte împotriva bandelor de mercenari.

Divergențele dintre F.P.C.-D. și actuala conducere a Republicii Moldova, precum și atitudinea critică pe care am adoptat-o în diferite situații concrete, cînd consideram nereușite anumite acțiuni ale conducerii republicii, nu ne împiedică să înțelegem necesitatea conlucrării cu autoritățile în scopul normalizării situației. Am regretat mult că nu am fost înțeleși corect și că ne-am ales cu noi învinuiri neîntemeiate.

Atunci cînd țara se află într-un război cu o forță externă, cu un agresor străin, orice conflicte interne (inclusiv cele dintre putere și opoziție) trebuie să dispară, trebuie să învingă sentimentul solidarității civice și naționale. Dorim această colaborare, întru instaurarea ordinii legalității, justiției și a păcii pe pămîntul nostru. Singurul lucru pe care nu-l vom tolera nici în clipa morții este trădarea.

Mișcarea de eliberare națională se manifestă nu numai prin elaborarea unor programe de doctrină sau lansarea unor declarații, ci și, atunci cînd este nevoie, își apără cu arma în mîini dreptul la libertate.

F.P.C.-D. niciodată nu a afirmat nici nu a dorit să-și părăsească frații din Transnistria. Iar astăzi fiecare dintre noi este gata să-și jertfească propria viață în lupta pentru libertatea moldovenilor din stînga Nistrului.

În condițiile stării de urgență am fost nevoiți să suspendăm mitingurile F.P.C.-D., programate pentru 29 martie în Chișinău, Bălți și în alte localități.

Apelăm către toți membrii F.P.C.-D. să continuie înrolarea în trupele de interne ale Forțelor Armate Naționale. Admirăm curajul și spiritul de sacrificiu al voluntarilor noștri care au venit în ajutorul forțelor de poliție și apără cu arma în mîini viața și securitatea concetățenilor noștri.

Stimați colegi, în continuare vom acționa conform circumstanțelor. Conducătorii secțiilor raionale și orășenești sînt rugați să ne contacteze zilnic la telefon pentru a întreține un schimb permanent și operativ de informații.

AFACERILOR INTERNE CĂTRE CETĂȚENII REPUBLICII MOLDOVA

(Sfîrșit. Înc. în pag.1)

Ministerul Afacerilor Interne cheamă populația Moldovei să respecte întocmai toate prevederile decretului susamintit, dîndu-și astfel concursul la instaurarea cît mai grabnică a păcii și calmului pe întreg teritoriul republicii, la crearea de condiții pentru restabilirea împuternicirilor organelor legale ale puterii și asigurarea securității, vieții și sănătății oamenilor, indiferent de locul de trai și naționalitate.

Spre marele nostru regret, reacția și acțiunile liderilor separatiști la decretul prezidențial contravin năzuinței spre soluționarea pașnică a conflictului, manifestate de majoritatea populației din raioanele de pe malul stîng al Nistrului. Prin intermediul mijloacelor de informare în masă, precum și pe calea răspîndirii de zvonuri generatoare de panică se tensionează atmosfera de psihoză generală, isterie și frică. De regulă, populația orașelor și satelor din stînga Nistrului nu este informată despre inițiativele de pace ale conducerii republicii și e indusă în eroare în ceea ce privește adevăratele obiective ale decretului prezidențial.

Încă un pas în seria de infracțiuni ale separatismului a devenit decretarea suplimentară a mobilizării gardiștilor, cazacilor și a altor mercenari. Ca răspuns la decretul Președintelui, aici se construiesc lucrări de apărare, s-au introdus restricții de circulație, formațiunile paramilitare nelegale intensifică teroarea față de populația civilă. Banditii atacă și maltratează oamenii, supunîndu-i torturilor și batjocurilor, îi privează de libertate, îi țin captivi în locuri necunoscute.

Ne adresăm acelora care au fost încorporați în formațiunile militare prin înșelăciuni și amenințări. Mai aveți timp de gîndire. Subliniem importanța faptului că în întreaga lume a fost anunțată amnistierea persoanelor care vor preda armele de bună voie. Vă chemăm să renunțați la intențiile criminale. Toate acțiunile de mai departe ale acelora care nu vor da ascultare glasului rațiunii vor fi calificate ca grave crime împotriva statului: terorism, genocid, banditism, portarmă și aplicare de armă ilicite.

Facem încă un apel către femei - soții, mame, surori. Faceți uz de toată influența pe care o aveți, de înțelepciunea și iubirea de oameni ce vă sînt proprii pentru a nu admite evoluția evenimentelor, vărsarea de sînge, pierderea apropiaților și rudelor. Orice răbdare are un sfîrșit și astăzi întreg poporul Moldovei e gata să se ridice în apărarea drepturilor și libertăților sale violate de o mînă de separatiști.

Istoria omenirii ne învață că nu există o asemenea forță care să reziste în fața mîniei poporului și că aceasta se va abate oricum asupra capetelor celor care pun la cale acțiuni criminale camuflate cu lozinci comuniste.

Efectivul organelor și subunităților Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova va realiza neabătut și în întregime decretul Președintelui și voința poporului, în pofida oricăror dificultăți și oricărei rezistențe.

Întreaga răspundere pentru posibilele urmări va reveni asupra organizatorilor, executorilor și părtașilor ideilor și faptelor criminale orientate spre distrugerea integrității statului suveran și independent - Republica Moldova.

C.S.C.E. SE TRANSFORMĂ, DAR DISENSIUNILE RĂMÎN

(COMENTARIU AL AFP)

(Sfârșit. Înc. în pag. 1)

Problema minorităților, care Dar alte țări, avînd importante minorități etnice, nu s-au arătat deloc entuziasmate. România, exprimînd temerea că problemele minorităților vor fi folosite de un stat împotriva altuia, a subliniat astfel că aceasta "ar putea deveni un excelent instrument pentru a promova interese care n-au nimic de-a face cu drepturile omului".

Majoritatea participanților au pledat, totodată, pentru ca C.S.C.E. să se doteze cu mijloace de acțiuni eficace, în absența cărora riscă să se transforme într-un "colos pietrificat", după expresia folosită de șeful diplomației austriece, Alois Mock. Pentru colegul său francez, Roland Dumas, este necesar să se evite ca C.S.C.E. să devină "o enormă balenă eșuată pe plaja incapacității de a acționa".

O serie de țări, în frunte cu Germania, se pronunță pentru crearea unui fel de "comitet director" al C.S.C.E., susceptibil să amelioreze procesul decizional în cadrul unei organizații care funcționează pentru moment pe baza principiului consensului.

În același timp, au fost lansate numeroase apeluri pentru ca C.S.C.E să dispună de un sistem coerent de prevenire a conflictelor și de reglementare a crizelor și chiar, eventual, de forțe de menținere a păcii, așa-numitele "căști albastre" ale C.S.C.E., dorite de ministrul de externe german, Hans-Dietrich Genscher. Se pare însă că viitoarele operațiuni de menținere a păcii inițiate de C.S.C.E. au mai multe șanse de a fi întreprinse în colaborare cu organizațiile existente, ca NATO, Uniunea Europei Occidentale sau O.N.U., cu atît mai mult cu cît fondurile necesare lipsesc, după cum a subliniat un diplomat occidental.

Pe de altă parte, mai mulți vorbitori, ca, de pildă, reprezentantul polonez, au evidențiat "complementaritatea" posibilă între C.S.C.E. și NATO.

Propunerea franco-germană de constituire a unei "Curți europene de conciliere și arbitraj", destinată să reglementeze crizele înainte ca ele să se transforme în conflicte, a beneficiat de o primire favorabilă și ar putea să fie prezentată spre examinare reuniunii la nivel înalt. Dar Statele Unite și Marea Britanie nu s-au arătat a fi deloc în favoarea acestei idei, apreciind că ar fi mai bine să se asigure funcționarea plenară a instituțiilor deja existente înainte de a se crea altele.

În sfîrșit, numeroase țări și-au exprimat dorința de a conferi un caracter mai coercitiv angajamentelor asumate în cadrul C.S.C.E. Acesta este unul dintre obiectivele propunerii franceze privind încheierea unui "tratat de securitate al C.S.C.E.", se precizează în comentariul AFP, preluat de Rompres și Moldovapres.